

Priorități socioeconomice în Academia Română

A extins rolul principal de la înființarea sa în anul 1866 în cultivarea limbii și literaturii române, la tematici privind studierea istoriei naționale române dar și cercetarea în domenii științifice pe tematica social-economică. Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 de ani, a fost relativ recent un proiect de anvergură al Academiei Române, a fost finalizat prin 3 volume principale și două de Sinteză și Sumar executiv.

Academia Română fiind un centru de coordonare a cercetării științifice, are în societatea românească un rol de consultant corect în problemele majore și un rol constructiv, coerent și stabilizator. Academia folosește argumentele științifice ale cercetării științifice din institutele ei de cercetare, fără implicare politică și fără influența ciclurilor electorale. Strategia s-a elaborat în contextul intern dat de: anul 2016 cu aniversarea a 150 de ani de la fondarea Academiei Române, apoi alegeri locale și parlamentare, anul 2017 cuprins de fenomenele tranzitorii turbulente post-electorale și anul 2018 cu sărbătorirea a 100 de ani de la Marea Unire și Programul Academiei pentru sărbătorirea Centenarului Mării Uniri.

Prioritățile socio-economice în Academia Română sunt reflectate și în marea parte din proiectele strategiei pornind cu educația prin Proiectul 1. Școala și educația în viziunea Academiei Române și continuând cu Proiectul 2. Resursele naturale-Rezervestretegetice, cefolosim și ce lăsăm generațiilor viitoare.

Viziunea strategică necesară țării și în opțiunea cercetărilor socioeconomice a fost completată prin Proiectul 5. Securitate și siguranță alimentară cu fundamentare prin Proiectul 6. Economia și calitatea vieții, dar având în vedere contextul necesar asigurat prin Proiectul 7. Sănătatea – de la biologia moleculară la medicina personalizată de vârf în România și Proiectul 9. Cultura românească între național, localizare în zona proximă și universal – Europa multilingvistă, cultura electronică. Volumele strategiei pot fi consultate online și conțin analize și statistici, scenari, proiecții pentru factorii de decizie (<https://acad.ro/institutia/strategie.html>).

Prioritățile strategice au fost abordate în final pentru o perspectivă și abordare realistă printr-un set de trei proiecte ulterioare primelor zece, care să analizeze și să contureze perspectiva de dezvoltare conform cu Obiectivul strategic anul țintă 2038 prin contextul dat de • Proiectul 11. România în era globalizării – Spațiu și tradiție de întâlnire a civilizațiilor, de echilibru și moderație, • Proiectul 12. Politici financiare și monetare – Echilibru și asigurarea unei dezvoltări durabile și contextul de implementare necesar, • Proiectul 13. Instituții publice stabile, respectate și durabile. Stabilitatea statului român. Coordonarea și elaborarea lucrării de strategie a fost asigurată prin participarea a 11 institute de cercetare de excelență și filiale ale Academiei Române.

Structura Strategiei de dezvoltare a României în următorii 20 de ani a avut la bază un set de proiecte interdisciplinare coordonate de membri ai Academiei Române dar beneficiind de o largă colaborare cu specialiști din institutele Academiei și specialiști invitați din universități, institute de cercetare, ministere, specialiști și personalități invitate. Programul strategic, obiectivele și acțiunile Academiei preconizate pentru perioada 2022-2026 propun ca în mandatul acesta să se manifeste activ în societatea românească prin acțiuni culturale și științifice cu impact major pentru dezvoltarea țării. Este într-adevăr nevoie de o perioadă lungă de timp pentru finalizarea unor proiecte strategice, în prezent este luată în considerare opțiunea de reluare, actualizare și implementare, de studii prin care Secțiile Academiei și institutele din coordonare să își actualizeze conform noilor realități socioeconomice proiecțiile și viziunile Strategiei. Institutele și centrele de cercetare, aflate sub coordonarea secțiilor științifice, acoperă întreg teritoriul țării, de la București, la Cluj-Napoca, Iași,

Timișoara, Craiova, Sibiu, Târgu Mureș.

După decembrie 1989, au fost înființate institute de cercetare care vizează cu deosebire domeniile prohibite sub regimul dictatorial comunist: economie, sociologie, filosofie, psihologie, istoria religiilor, tehnologia informației. Secția de științe economice, juridice și sociologie are rolul principal pe domeniul socio-economic și este reprezentată de un număr consistent de institute și centre de cercetare: • Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” - INCE, • Institutul de Economie Națională, • Institutul de Prognoză Economică, • Institutul de Economie Agrară, • Institutul de Cercetare a Calității Vieții, • Institutul de Economie Mondială „Costin Murgescu”, • Centrul de Economia Industriei și Serviciilor, • Centrul de Cercetări Financiare și Monetare „Victor Slăvescu”,

• Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate Agrosilvică „Acad. David Davidescu”, • Centrul de Economie Montană, • Centrul de Informare și Documentare Economică, • Centrul de Modelare Macroeconomică, București • Centrul Român de Economie Comparată și Consens, • Centrul de

Cercetări Demografice „Vladimir Trebici”, • Institutul de Sociologie, • Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”, • Centrul European de Studii în Probleme Etnice, • Centrul de Studii de Drept European. Trebuie oricum menționat din cadrul Secției de științe agricole și silvice, Centrul de Cercetări pentru Dezvoltare Rurală Durabilă a României, Timișoara, precum și contribuțiile pe problematica de resurse a institutelor din cadrul Secției de științe geonomice.

În același context sunt de menționat în cadrul Secției de filosofie, teologie, psihologie și pedagogie, institutele orientate pe tematica social și economică: Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gheorghe Zane”, Iași și Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale „Ion I. C. Brătianu”, București. Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” – INCE, prin propria structură de institute și centre enumerate mai sus se remarcă prin: „realizarea de cercetări științifice fundamentale și avansate în următoarele domenii: dezvoltarea durabilă, echilibrul economic, financiar, ecologic și social, șocuri exogene și reziliență, globalizarea, integrarea economică europeană, societatea bazată pe cunoaștere, comunicare și informație, pregătirea și folosirea forței de muncă, progresul tehnic, eficiența factorilor de producție, competitivitate și eficiență economică, strategia energetică, echilibre și corelații macroeconomice, balanța bugetară și balanța de plăți externe, tranziția verde și digitală, echilibre regionale și dezvoltare locală, eficiența administrației și a serviciilor publice de interes economic general, perfecționarea sistemului de indicatori din economie, evaluarea politicilor financiar-monetare și a sistemului bancar, absorbția fondurilor europene, relațiile economice și tehnico-științifice internaționale, modelare și prognoză economico-socială, securitate energetică și alimentară, dezvoltare umană și calitatea vieții, metodologia evaluării acestora și politicile specifice, economie comportamentală, impactul stării demografice, economia montană, schimbări climatice, bioeconomie, alte probleme cu care se

confruntă evoluția economiei”.

Am enumerat aceste responsabilități, evidențiate în propria prezentare a INCE, deoarece cuprinde largă paletă de activități, studii, cercetări din responsabilitatea sa și cu un impact deosebit în activitatea social și economică a României. Pe lângă numele unor institute de referință ca cel de Prognoză Economică, Economie Mondială, Calitatea Vieții, Sociologie, Cercetări Financiare și Monetare se studiază un spectru larg de probleme precum și teme de modelare, demografie, industrie, servicii, juridice. Un spectru atât de larg de probleme și priorități sunt prezentate și într-un set de reviste de specialitate în care se regăsesc statistici și studii de impact:

- Institutul de Prognoză Economică: Romanian Journal of Economic Forecasting, Institutul de Economie Națională: Revista Română de Economie, • Institutul de Economie Agrară: Agricultural Economics and Rural Development Journal • Institutul de Cercetare a Calității Vieții: Revista Calitatea Vieții; Revista Inovatie Socială, • Centrul de Cercetări Financiare și Monetare: Revista

Studii și cercetări financiare, • Centrul de Economia Industrii și a Serviciilor: • Revista Studii de economie industrială. În setul de reviste al Institutului remarcăm Revista Calitatea Vieții; este o revistă fondată în 1990 cu scopul de a promova cercetarea științifică privind calitatea vieții și problemele de politică socială.

Revista prezintă patru numere pe an și publică articole empirice, metodologice și teoretice în domeniile menționate mai sus, precum și în următoarele domenii conexe: nivel(uri) de trai, modele de consum, angajare și ocupații, asistență medicală, locuințe, participare politică, bunăstarea mediului, educație și școlarizare, servicii sociale, intervenții sociale, relații familiale și interpersonale, timp liber, migrație, stiluri de viață, bunăstare subiectivă, metode de cercetare. Sociologie Românească este revista oficială a Asociației Române de Sociologie.

Înființată pentru prima dată în 1936, Revista Română de Sociologie este dedicată promovării cunoștințelor sociologice și cercetărilor legate de o gamă largă de procese sociale. Se acoperă subiecte și domenii, inclusiv studii de gen, probleme politice, inegalități sociale, educație, studii despre organizare și muncă, criminologie și studii despre migrație, accentul revizuirii este orientat către (dar fără a se limita la) cercetări empirice dintr-o abordare sociologică și istorică. În același

context trebuie menționată și revista România socială.

Fiind coordonatoare a unui număr impresionant de circa 70 de institute și centre de cercetare în diverse domenii, clasamentul SCImago clasează Academia Română pe un locul 497 în lume, locul 18 în Europa de Est incluzând și centre din Federația Rusă, dar pe locul 1 în România, așa cum se prezintă însăși instituția pe site-ul său internet. Pornind de la istoria noastră în civilizația europeană, mărimea țării și numărul de universități, poziționarea globală, nu este totuși o clasare pe o poziție pe măsură să ne aducă satisfacție.

Viorel Gaftea